

آموزش و پرورش در جامعه سوئد

محمّد نجات حسینی - سوئد
contactmnh@yahoo.com

همه بچه‌ها در شش سالگی می‌توانند در یک کلاس پیش دبستانی ثبت نام کنند. تحصیل در سوئد تا کلاس نهم برای همه اجباری است.

دوره‌های آموزشی بعد از مهد کودک تا پایان دبیرستان شامل پنج دوره است. بچه‌هایی که شش سال آنها تمام شده است وارد دوره پیش دبستانی می‌شوند. این دوره کودکان را با کتاب، کلاس، معلم و کار گروهی آشنا می‌کند. پس از پیش دبستانی، دوره سه ساله «پایه» شروع می‌شود. بعد از پایه، دوره «میانی» به مدت سه سال ادامه پیدا خواهد کرد. در دوره پایه و دوره میانی، شاگردان در طول سه سال با همان معلمی همراه هستند که آن دوره را با او آغاز می‌کنند. به این ترتیب رابطه بین معلم و شاگردانی که به خوبی یکدیگر را می‌شناسند بسیار صمیمانه و نزدیک خواهد بود.

نمره دادن ممنوع

در دبستان‌های سوئد نمره دادن ممنوع است. مطالعات روانشناسی نشان می‌دهد درجه بندی کودکان از طریق نمره دادن، به شخصیت آنها آسیب می‌رساند. معلم از راه تماس نزدیکی که با شاگردان خود دارد، نقاط قوت و ضعف آنها را می‌شناسد. دانش آموزی که در مدرسه نمی‌تواند مانند سایر شاگردان به راحتی درس بخواند، بی‌تردید دچار مشکلاتی است که معلم باید به بررسی آنها بپردازد. بنابراین به جای نمره دادن و تشویق کردن بعضی از دانش آموزان و تحقیر کردن برخی دیگر، مدرسه باید به دانش آموزان ضعیف کمک کند. گاهی رابطه سایر دانش آموزان باعث گوشه نشینی و عقب افتادگی یک دانش آموز می‌شود. در این صورت وظیفه مدرسه است که این مشکل را از راه گفت و گو با دانش آموزان حل کند. گاهی عوارض بازدارنده دانش آموز ناشی از رفتاری است که با او در خانواده صورت می‌گیرد. سختگیری والدین در خانه می‌تواند باعث افسردگی یا ناآرامی دانش آموز شود. در چنین مواردی مدرسه، اداره اجتماعی را در جریان می‌گذارد. وظیفه اداره اجتماعی است که موقعیت خانواده دانش آموز و روابط افراد خانواده را مورد بررسی قرار داده و راه حل‌های مناسب را به کار گیرد.

در مدارس چه می‌گذرد

در همه مراحل آموزشی از مهد کودک تا تحصیلات دانشگاهی دختران و پسران در کنار هم هستند و به طور مختلط در کلاس‌های درس و محیط آموزشی حضور دارند.

بچه‌ها از مهد کودک و دبستان عادت می‌کنند دیگران را با نام کوچک آنها صدا کنند. حتی معلم با اسم کوچک و ضمیر «تو» مورد خطاب قرار می‌گیرد.

در دبستان‌ها برای تمیز نگه داشتن محیط کلاس‌های درس، دانش آموزان قبل از ورود به کلاس کفش‌های خود را درمی‌آورند. با تمیز بودن زمین دانش آموزان و معلم می‌توانند در گردهمایی‌هایی که دارند، دایره‌وار روی زمین بنشینند. در این حالت جای همه شرکت کنندگان در گردهمایی موقعیت مشابهی دارد.

روزهای دوشنبه که آغاز هفته است شاگردان و معلم گرد هم می‌نشینند و بچه‌ها درباره آنچه در روزهای تعطیل انجام داده‌اند، برای هم‌کلاسی‌ها و معلم خود صحبت می‌کنند. صحبت در برابر جمع به طور نوبتی بوده و همه باید در آن شرکت داشته باشند. به این ترتیب همه شاگردان می‌آموزند در برابر دیگران صحبت کنند.

در محیط دبستان کوشش می‌شود از بروز اطلاعاتی که نشان دهنده تمایز خانواده‌ها از یکدیگر باشد، جلوگیری شود. به عنوان مثال معلم حق ندارد درباره شغل والدین کودک یا مذهب آنها سخنی به میان آورد. بر ملا شدن اطلاعات شخصی و خانوادگی در محیط آموزشی می‌تواند دانش آموزان را نسبت به یکدیگر متمایز کرده و بین آنها فاصله اندازد. هدف این است که عدم تبعیضات شغلی یا مذهبی از همان دوران کودکی در بچه‌ها نهادینه شود. تبلیغات و تلقینات مذهبی در سیستم آموزشی سوئد کاملاً ممنوع است. از سال سوم دبستان هرساله ضمن درس تاریخ و علوم اجتماعی،

رهاشدن از روزمرگی

کشور سوئد در اوایل قرن بیستم در زمره فقیرترین کشورهای اروپایی بوده است. اکنون بر اساس آمار بین المللی و ارزیابی سازمان‌های بی طرف، یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای صنعتی جهان بوده و مردم آن از بالاترین سطح رفاه زندگی برخوردارند. این دگرگونی نتیجه مبارزات درازمدت جنبش کارگری و سندیکایی و نیز سیاستگذاری سوسیال دموکراسی در این کشور است. این نیروها توانسته اند آزادی، برابری و عدالت اجتماعی را در این کشور نهادینه کرده و راه رشد و پیشرفت جامعه را هموار کنند. هدف از این نوشته تگاهی درونی به روابط و مناسبات جاری در سوئد و شناخت عواملی است که آن جامعه را به سوی پیشرفت سوق داده است.

لوله پلاستیکی درازی در کنار حیاط مدرسه قرار داده‌اند. در هر کلاس نیز تعدادی گلوله پلاستیکی در دسترس است. وقتی دانش آموزی یک کتاب را به پایان می‌رساند، معلم او یکی از گلوله‌ها را در آن لوله پلاستیکی می‌اندازد. گنجایش لوله هزار گلوله است. همه می‌دانند وقتی ظرفیت لوله پر شود، جشن بزرگی در مدرسه برپا خواهد شد. تب خواندن کتاب به ویژه هنگامی که لوله بیش از نصف پر شده باشد، بالا می‌گیرد و بچه‌ها به کتابخوانی تشویق می‌شوند.

کتاب، دفتر و نوشت افزار در دوره دبستان و دبیرستان رایگان است و در اختیار همه دانش آموزان قرار می‌گیرد. در هر کلاسی کمدی ویژه برای این وسایل قرار دارد که کلید آن در اختیار معلم است و دانش آموزان وسایل مورد نیاز خود را از او دریافت می‌کنند. در هر دبستان یک روانشناس حضور دارد تا مسائل دانش آموزان را مورد بررسی قرار داده و راهکارهای مناسب ارائه دهد.

تاریخ مذاهب تدریس می‌شود. اما معلم حق ندارد نسبت به یک مذهب یا سیاست موضع گیری کند یا اینکه اعتقادات شخصی خود را برای شاگردان کلاس بیان کند. همه مدارس دارای سالن ناهارخوری اند که دانش آموزان ناهار را در آنجا صرف می‌کنند. در مناطقی که خانواده‌های کارگری زندگی می‌کنند، صبحانه نیز در مدارس آماده می‌شود تا بچه‌هایی که مایل باشند، قبل از شروع کلاس‌ها از آن استفاده کنند.

در همه مدارس کتابخانه وجود دارد که به تعداد مورد نیاز کتاب، نوار و سی دی در اختیار دارد. این کتابخانه‌ها به کتابخانه مرکزی شهر وصل هستند و از طریق آن تغذیه می‌شوند. در مدارس، بچه‌ها به خواندن کتاب به طور فردی یا گروهی تشویق می‌شوند. یکی از برنامه‌های جمعی این است که هرگاه دانش آموزی کتابی می‌خواند، خلاصه آن را برای بقیه تعریف کند. در هر مدرسه‌یی به ذوق و سلیقه کارکنان آن، راهکارهای گوناگون برای تشویق بچه‌ها به کتابخوانی وجود دارد. در یک مدرسه

نظافت و جمع آوری وسایل در کلاس‌های درس با کمک و نظارت معلم و همکاری شاگردان صورت می‌گیرد. هفته‌یی یک بار میز و صندلی و گنجه‌های کتاب و سایر وسایل کلاس درس تمیز شده و مرتب چیده می‌شود. در هر کلاس یک دستشویی با آب گرم و سرد وجود دارد که به نظافت دانش آموزان کمک می‌کند. نظافت کف اتاق‌ها و اماکن عمومی مدرسه توسط نظافتچی مدرسه انجام می‌شود.

کمک هزینه‌یی که از بدو تولد به هر کودک تعلق می‌گیرد تا ۱۵ سالگی به مادر پرداخت می‌شود و سپس به عنوان پول توجیبی به خود دانش آموز پرداخت می‌شود.

در مدارس سوئد بچه‌ها یونیفورم (لباس متحدالشکل) ندارند. اصولاً در فرهنگ دموکراتیک سوئد پوشش یک مساله شخصی است که هر کس به هر شکل که خود دوست دارد می‌تواند در ملاء عام ظاهر شود.

در هر کلاس درس، دانش آموزان از طریق رای دادن دو نفر را به نمایندگی خود انتخاب می‌کنند. این انتخاب گردشی بوده و هرچندگاه تکرار می‌شود. نمایندگان مسوولیت ارتباط با کلاس‌های دیگر و نیز سالن غذاخوری را برعهده می‌گیرند. نمایندگان کلاس‌ها در گروهی به نام شورای دانش آموزان شرکت می‌کنند. در این شورا یکی از معلمان نیز به عنوان نماینده مدرسه حضور دارد. دانش آموزان مسائل مورد نیاز خود را با این معلم در میان گذاشته و از این طریق خواست‌های خود را به مدیریت مدرسه می‌رسانند.

در سوئد هرگونه تحقیر، تنبیه و مجازات دانش آموزان جرم است. هرگاه معلمی مرتکب چنین جرمی شود به دادگاه فرستاده خواهد شد و در صورت محکومیت، شغل معلمی را از دست خواهد داد.

در دوره متوسطه (از هفتم تا نهم) امتحانات دوره‌یی و پایان سالی وجود دارد و دانش آموزان نمره دریافت می‌کنند. شورای دانش آموزی در دوره متوسطه و دبیرستان یک نفر را از میان خود به عنوان سخنگوی شورا تعیین می‌کند که در جلسات معلمان و هیات مدیره مدرسه حضور دارد و بین دانش آموزان و کادر رهبری مدرسه به اطلاع رسانی می‌پردازد.

آموزش امور جنسی در مدارس

سوئدی‌ها پیش از آموزش امور جنسی در مدارس هستند. آموزش جنسی به عنوان بخشی از درس زیست شناسی از سال‌ها پیش در این کشور رایج بوده است. این آموزش از کلاس چهارم دبستان شروع می‌شود و تا کلاس نهم ادامه دارد. هدف از این آموزش آشنایی با بیولوژی اعضای جنسی و چگونگی روابط جنسی سالم و نیز اطلاعات وسیعی پیرامون بیماری‌های مقاربتی است. تاکنون برخی خانواده‌ها به ویژه خانواده‌های مهاجران فرزندان خود را از شرکت در کلاس‌های آموزش جنسی منع می‌کردند و قانون نیز کسی را مجبور به شرکت در این کلاس‌ها نمی‌کرد. اکنون دولت سوئد لایحه‌یی را در دست دارد که بر اساس آن همه دانش آموزان باید در کلاس‌های شنا، ورزش و آموزش جنسی شرکت کنند. شرکت آنها در این کلاس‌ها اجباری است و والدین دانش آموزان نمی‌توانند فرزندان‌شان را از شرکت در این آموزش‌ها بازدارند.

برخی آموزش جنسی در دوره ابتدایی را مورد انتقاد قرار داده و معتقدند باعث می‌شود بچه‌ها در سنین پایین به معاشرت‌های جنسی بپردازند. اما آمار نشان می‌دهد در کشورهایی مانند آمریکا و انگلیس که آموزش جنسی مانند سوئد شفاف و سازمان یافته نیست، جوانان در سنین پایین تری نسبت به سوئد فعالیت جنسی خود را شروع می‌کنند و میزان سقط جنین و ابتلا به بیماری‌های مقاربتی بیشتر از سوئد است.

مدارس خصوصی

در سوئد اکنون مدارس خصوصی نیز می‌توانند در کنار مدارس دولتی به کار آموزش بپردازند. مدارس خصوصی در سایر کشورها هزینه خود را از راه کسب شهریه از والدین کودکان تأمین می‌کنند. اما در سوئد شهرداری‌ها موظف هستند هزینه‌یی را که برای آموزش هر کودک در مدارس دولتی در نظر گرفته‌اند به مدرسه خصوصی که دانش آموز در آن ثبت نام کرده است بپردازند.

در حال حاضر هزینه آموزش یک دانش آموز در سوئد تا پایان دوره ابتدایی به طور متوسط معادل ۱۰ هزار دلار و هزینه یک دانش آموز در دوره دبیرستان معادل ۱۲ هزار دلار است.

آزادی در انتخاب مدرسه به اقلیت های قومی و مهاجرین سوئد نیز فرصت می دهد از مدارس خصوصی مورد علاقه خود از جمله مدرسی که به زبان خانوادگی آنها تدریس می کنند، استفاده کنند.

روش و برنامه آموزشی مدارس خصوصی باید مطابق با برنامه هایی باشد که برای مدارس دولتی تدوین شده است. اکنون چندین مدرسه خصوصی نیز برای اقلیت های مذهبی در سوئد دایر است که هزینه آنها مانند سایر مدارس خصوصی از سوی شهرداری منطقه تأمین می شود و دانش آموزان به تحصیلات رایگان در مدرسه دلخواه شان می پردازند.

نفی خشونت و ترویج مدارا

در سوئد هرگونه مجازات کودکانه ممنوع است. در خانه، در مدرسه، در محیط بازی و در کوچه و خیابان کودکان باید امنیت و آسایش داشته باشند. در محیط خانه و مدرسه حتی تحقیر کودکان و تهدید لفظی آنها جرم است. کسی که کودک آزاری کرده باشد تعقیب و مجازات می شود. این قانون پدر و مادر کودک را نیز دربرمی گیرد.

در برنامه های ویژه کودکان در تلویزیون دولتی به کودکان یادآور می شوند کسی حق مجازات یا توهین به آنها را ندارد. در همین برنامه ها شماره تلفن هایی که کودکان بتوانند وضعیت خود را به آنها گزارش کنند و کمک بگیرند نیز اعلام می شود. معلم ها وظیفه دارند حقوق کودکان و وظایف بزرگسالان را نسبت به آنها آموزش دهند و شماره تلفن های پلیس و مددکاران اجتماعی را در اختیار دانش آموزان بگذارند.

هرگاه در مدرسه درگیری بین دانش آموزان صورت گیرد همه بچه های کلاس به یک گردهمایی با نظارت معلم دعوت می شوند و جریان درگیری به اطلاع همه می رسد. آنگاه خود دانش آموزان از راه گفت و گو به حل و فصل مساله می پردازند. به این وسیله بچه ها یاد می گیرند همه اختلافات خود را با بحث و گفت و گو حل کنند. سیستم آموزشی سوئد تأکید بر نفی خشونت و ترویج مدارا دارد.

حمایت از حیوانات

در سوئد قانون حمایت از حیوانات وجود دارد. این قانون به منظور پیشگیری از اذیت و آزار حیوانات تدوین شده است. تا به حال افراد بسیاری به خاطر آزار حیوانات جریمه شده یا به زندان افتاده اند. جرم برخی از آنها اذیت کردن سگ، به جنگ واداشتن خروس ها و حمل و نقل حیوانات اهلی با شرایط دشوار بوده است. گروه های حیوان دوست به مناسبت های گوناگون به حرکات اعتراضی می پردازند. گاهی تظاهرات می کنند و دیگر بار راه را بر کامیون هایی که حیوانات را به کشتارگاه می برد، می بندند. چندی پیش گروه های حیوان دوست شبانه به یک مزرعه سمورها یورش برده بودند و صدها سمور را از قفس ها آزاد کرده بودند. سمورهایی که در قفس زاده شده و همان جا پرورش یافته بودند فرار کردن را نیاموخته بودند. تقریباً همه آنها روز بعد جمع آوری شدند.

گروه های حیوان دوست که به فعالیت های اعتراضی می پردازند اقلیتی بیش نیستند. اما فعالیت های اعتراضی آنها در رسانه های خبری منعکس می شود و توجه همه مردم را به مساله حمایت از حیوانات جلب می کند. فعالیت گروه هایی که آزار حیوانات را نکوهش می کنند به طور غیرمستقیم تأکید بر ضرورت احترام به حقوق و آزادی انسان نیز هست.

به عنوان یک نمونه از برخورد سوئدی با حیوانات رویدادی را بیان می کنم که از زبان یک بانوی ایرانی برای سایت اینترنتی «استکهلمیان» نقل شده بود: «من همراه شوهر و دخترم تازه از ایران به سوئد آمده بودیم. یک روز معلم های کودکستان از ما دعوت کردند همراه سایر والدین و بچه ها به گردش در جنگل برویم. جنگل بسیار زیبایی بود و آن روز به همه ما خوش گذشت. در راه برگشت یک مار کوچک پیچ و تاب خوران در باریک راهی نمایان شد. بچه های سوئدی با دیدن مار

به هیجان آمده و با شادی فریاد می کشیدند «ببینید! ببینید مار!» در همین حال ناگهان شوهرم با رشادت تمام به سوی بچه مار کوچک و غیرسمی حمله ور شد و با تمام نیرو، در برابر چشمان از حدقه درآمده سوئدی ها با لگد مار را له و لورده کرد.

شوهرم نگاهی فاتحانه به اطراف خود انداخت و منتظر بود مورد تحسین سوئدی ها قرار گیرد. بچه سوئدی ها ناراحت و گریان می گفتند «نه، نه، ولش کن، چه کار می کنی؟» ما آن روز با شرمساری فهمیدیم حتی حیوانات هم دارای حق و حقوقی هستند و نمی توان بی حساب و کتاب جان یک مار را گرفت. معلم کودکستان در حالی که با شماتت به شوهرم نگاه می کرد، برای وی توضیح داد در سوئد کشتن حیوانات ممنوع بوده و حتی جرم به حساب می آید. او اضافه کرد علاوه بر آن، به کار بردن خشونت و کشتن یک «مار» توسط شوهرم، آن هم در برابر چشمان کودکان، نیز عملی بسیار نادرست بوده است و تأثیر بدی بر روحیه کودکان خواهد گذاشت. ما با شرمساری زیر بار سنگین نگاه های شماتت آمیز بچه ها و والدین آنها به خانه برگشتیم و تا مدتی نگران آن بودیم که کارمان به پلیس و دادگاه هم بکشد. »

کارگزاران حقوقی برای کمک به اقتضار ضعیف جامعه

در سوئد علاوه بر همه نهادهای دولتی و قضایی، چند کارگزار حقوقی از سوی دولت برای مدت شش سال تعیین می شوند که هر یک از آنها دارای اختیارات تام بوده و تصمیمات آنها مانند احکام قضایی لازم الاجرا است. کارگزار حقوقی به بررسی و قضاوت در مورد اعمال هر نوع تبعیض یا فشار یا رفتار خلاف قانون در جامعه می پردازد. اکنون یک کارگزار حقوقی برای کودکان وجود دارد که به مسائل کودکان در خانواده و در سطح جامعه رسیدگی می کند. یک کارگزار حقوقی برای پیشگیری از تبعیض در زمینه های تبعیض جنسیتی، مذهبی، قومی، سنی یا تبعیض به علت نقص عضو و از این قبیل نیز فعالیت دارد. علاوه بر آن یک کارگزار حقوقی دولت نیز به تخلفات اداری رسیدگی می کند. کارگزاران حقوقی که به عنوان دبیر کل در نهادهای حقوقی خود کار می کنند، از میان حقوقدانان برجسته، پرتجربه و خوشنام انتخاب می شوند. آنها برای دفاع از حق ضایع شده شهروندان در سطوح مختلف جامعه فعالیت دارند. مهاجرینی که در بازار کار مورد تبعیض قرار گیرند، کودکانی که مورد

ضرب و شتم یا تهدید بزرگسالان باشند، زنانی که به علت جنسیتی نتوانند کار مشابه مردان بگیرند و شهروندانی که در پیچ و خم کارهای اداری با مشکل روبه رو می شوند، می توانند هر کدام به یک کارگزار حقوقی شکایت برده و خواستار رسیدگی به حقوق خویش شوند.

به این ترتیب بسیاری از شکایات مربوط به تبعیض و قانون شکنی در خارج از روند دادگاه ها، به شیوه یی ساده تر و با سرعتی بیشتر توسط کارگزار حقوقی حل و فصل می شود.

چندی پیش دو خانم مسلمان مقیم سوئد با پوشش سنتی و پیراهن های بلندی که دامن آنها تقریباً روی زمین کشیده می شد، وارد سالن یک استخر شنا شده بودند. ظاهراً آنها برخی از بستگان شان را همراهی می کردند که قصد داشتند از استخر شنا استفاده کنند. استخر های شنا در سوئد، مختلط است. وقتی مسولان ورزشگاه، متوجه حضور آن خانم ها با لباس های نامناسب در آن محیط می شوند، از آن دو می خواهند سالن شنا را ترک کنند. بگومگویی صورت می گیرد و خانم ها از سالن شنا بیرون رانده می شوند. به گفته مسولان، لباس های بلند خانم ها با ضوابط بهداشتی اطراف استخر مغایرت دارد. این دو خانم، برخورد مسولان ورزشگاه را به عنوان یک عمل تبعیض آمیز تلقی کرده و به کارگزار حقوقی ویژه تبعیض، شکایت بردند. پس از چندی حکم کارگزار حقوقی به نفع این خانم ها صادر شد و شهرداری منطقه یی که ورزشگاه در آن قرار دارد، موظف شد به خاطر توهین به این دو تماشاچی، به آنها خسارت بپردازد.

پرداخت خسارت به کودکان خشونت دیده

در سوئد همه قربانیان خشونت مورد حمایت یک نهاد دولتی به نام «اداره پیشگیری از جرائم» قرار می گیرند. از سال ۲۰۰۶ قانونی نیز در حمایت از کودکان به اجرا درآمده است که طبق آن، دولت موظف است به کودکانی که شاهد اعمال خشونت نسبت به یکی از نزدیکان خود بوده اند، خسارت پرداخت کند. از نگاه قانون، این کودکان نیز قربانیان خشونت هستند.

پرداخت خسارت به عنوان پشتیبانی آشکار جامعه از کودک است. این حمایت می تواند بخشی از جراحات روحی کودک آسیب دیده را التیام بخشد.

منظور از کودکان در این قانون، همه افراد زیر ۱۸ سال هستند. این قانون شامل کسانی است که در سوئد

همه مدارس وظیفه دارند محیط مدرسه را برای رفاه دانش آموزان از هرگونه تبعیضی پاک نگه دارند. گاهی دانش آموزی به علت همسو یا همگن نبودن با دیگر دانش آموزان، می تواند مورد بی اعتنایی، کم توجهی یا تحقیر قرار گیرد. آسیب روانی ناشی از چنین رفتاری، گاه دانش آموزی را از مدرسه دلزده کرده و علاقه او را به حضور در مدرسه از بین می برد. در سال های اخیر با اینکه مدارس در این مورد کنجکاوانه ناظر بر رفتار دانش آموزان هستند، اما در چند مورد، افرادی که باعث تحقیر یک دانش آموز شده بودند، در دادگاه محاکمه شده و به پرداخت غرامت محکوم شده اند. هرگاه کودکی مورد تحقیر قرار گیرد، کودک یا والدین او می توانند به «کارگزار حقوقی کودکان» شکایت کنند.

مقیم هستند یا تبعه سوئد هستند. حتی اگر کودکی متعلق به خانواده یی مقیم سوئد، در خارج از این کشور شاهد اعمال خشونت نسبت به یکی از نزدیکان خود باشد، پس از بازگشت به سوئد حق دریافت خسارت را دارد.

تحقیقات روانشناسی نشان می دهد مشاهدات درگیری های خشونت بار، می تواند تا پایان زندگی بر ذهن کودکان سنگینی کرده و باعث عوارض روانی در آنها شود.

بنا بر این قانون، برای پرداخت خسارت به کودک لازم نیست وجود عوارض ناشی از دیدن خشونت، به اثبات برسد. تنها کافی است تصور شود ذهن کودک با دیدن صحنه های خشن، آزرده شده است.

پرداخت خسارت به کودکان آسیب دیده نیاز به حکم دادگاه ندارد. تنها گزارش پلیس، شاهد عینی یا گفته های کودک می تواند جرم را اثبات کرده و کودک به عنوان قربانی خشونت مورد حمایت قرار گیرد.

بیشترین موارد اعمال خشونت در خانواده در سوئد، مربوط به خانواده های مهاجر از کشورهای غیراروپایی یا خانواده های معتاد به الکل یا مواد مخدر است.

پرداخت خسارت به کودکان تحقیر شده

همه مدارس وظیفه دارند محیط مدرسه را برای رفاه دانش آموزان از هرگونه تبعیضی پاک نگه دارند. گاهی دانش آموزی به علت همسو یا همگن نبودن با دیگر دانش آموزان، می تواند مورد بی اعتنایی، کم توجهی یا تحقیر قرار گیرد. آسیب روانی ناشی از چنین رفتاری، گاه دانش آموزی را از مدرسه دلزده کرده و علاقه او را به حضور در مدرسه از بین می برد. در سال های اخیر با اینکه مدارس در این مورد کنجکاوانه ناظر بر رفتار دانش آموزان هستند، اما در چند مورد، افرادی که باعث تحقیر یک دانش آموز شده بودند، در دادگاه محاکمه شده و به پرداخت غرامت محکوم شده اند. هرگاه کودکی مورد تحقیر قرار گیرد، کودک یا والدین او می توانند به «کارگزار حقوقی کودکان» شکایت کنند.

اخیراً وضعیت یک دانش آموز که به علت احساس حقارت، مدتی در خانه مانده بود، مورد بررسی «کارگزار حقوقی کودکان» قرار گرفت. پس از بررسی وضعیت دانش آموز، مدرسه وابسته به شهرداری مقصر شناخته شد و به توصیه کارگزار مبلغ قابل توجهی به عنوان خسارت به دانش آموز تحقیر شده پرداخت شد.

ضمن اینکه این دانش آموز با کمک مسولان آموزش و پرورش در مدرسه مناسبی ثبت نام شد تا به تحصیل خود ادامه دهد.

آموزش فعالیت های اجتماعی

در مدارس مختلف به ابتکار کارکنان مدرسه، برای برانگیختن احساس همبستگی بین انسان ها برنامه های متنوعی به کار گرفته می شود. در برخی دبستان ها سالروز تشکیل سازمان ملل جشن گرفته می شود. همه بچه ها شکل یک پرنده سفید را با مقوا بریده، نام کلاس و آدرس مدرسه و پیام صلح و دوستی را روی آن می نویسند و آن را در پوششی از نایلون قرار می دهند. سپس هر دانش آموز پرنده صلح خود را به یک بالن پر از گاز سبک وصل می کند. پس از سخنرانی و اعلام همبستگی با همه مردم جهان، یکباره همه بالن ها را در هوا رها می کنند. باد پیام های صلح را به هر سو می برد. گاه اتفاق می افتد که این پیام در کشوری دیگر فرود می آید و به دست کسی می رسد و دریافت کننده متقابلاً از طریق نامه پستی، پیام ستایش آمیز خود را ارسال می دارد.

در دوره متوسطه و دبیرستان، دانش آموزان برای آشنایی با زندگی شغلی، مدتی با نظارت مدرسه در یک محل، به مدت یک تا چند هفته کار می کنند و دستمزد دریافت می کنند. در بسیاری موارد با راهنمایی معلمان، درآمد کسب شده توسط دانش آموزان، از طریق بنگاه های خیریه و کمک رسانی برای کمک به کشورهای فقیر فرستاده می شود.

در همه دبیرستان ها یک مشاور تحصیلی حضور دارد که دانش آموزان می توانند برای کسب اطلاعات لازم پیرامون رشته های تحصیلی و بازار کار با وی مشورت کنند. علاوه بر آن هر ساله بروشورهای متعددی که شامل آخرین اطلاعات مربوط به بازار کار است در اختیار دانش آموزان قرار می گیرد.